

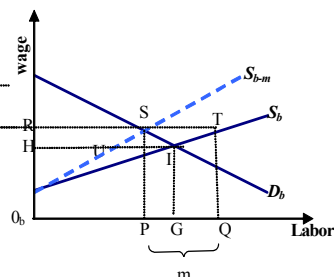
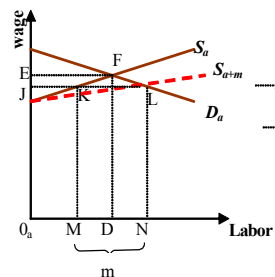
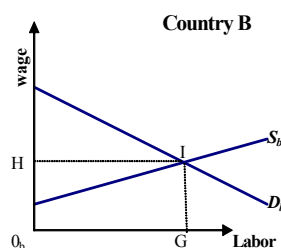
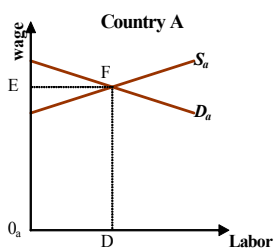
Liberalizacja przepływu siły roboczej

Jan J. Michałek

Integracja rynków siły roboczej

© JJ Michałek

Skutki liberalizacji przepływów siły roboczej: cz.1

- - W sytuacji braku integracji - płace w kraju A są dużo wyższe niż w kraju B) tzn. $O_aE > O_bH$).
- - Kiedy wprowadzony zostaje wspólny rynek pracownicy z kraju B mogą przenieść się do A, gdzie uzyskają większe zarobki. Napływ siły roboczej (m – migranci, $m=MN=PQ$) do A spowoduje zmianę elastyczności podaży pracy do S_{a+m} oraz spowoduje spadek płac do poziomu O_aJ .
- Podaż pracy, zapewniająca równowagę, zwiększy się z OD do ON (podaż krajowa zmniejszy się do OM natomiast popyt na pracę wzrośnie też do ON).
- Odwrotna sytuacja będzie miała miejsce w kraju B, z którego następuje migracja.

Skutki liberalizacji przepływów siły roboczej: cz.2

- - Zmniejszenie podaży siły roboczej (przepływ do kraju A) --> krzywa podaży staje się mniej elastyczna (prosta S_{b-m}), płace równowagi na rynku pracy wzrastają do O_bR .
- - Dodatkowo koszt c – koszt wynikający np. oddalenia od rodziny i przyjaciół, koszt związany z problemami adaptacyjnymi itp.), wprowadzenie wspólnego rynku nie doprowadzi do całkowitego zrównania się płac czyli cen czynników produkcji.
- - Dodatkowym efektem, jest zmiana dobrobytu w obu krajach (mierzona rentą pracodawców i robotników). Wskutek napływu siły roboczej kraj A osiąga korzyść netto KFL (przyrost renty pracodawców – spadek renty robotników tj. JEF_L-JEF). Pracownicy w A jednak tracą pole JEF_K, gdyż obniżają się ich płace.
- - Dzięki obniżce płac, w kraju A odnoszą korzyści pracodawcy. Odwrotnie dzieje się w kraju B, który traci netto (pole USI – różnica pomiędzy stratą pracodawców a korzyścią emigrujących robotników).
- - Emigranci zyskują USI i STI i w rezultacie korzyść netto w dobrobycie ugrupowania integracyjnego wynosi KFL i STI.

Siła robocza: Traktat Rzymski

- art.7: zabrania wszelkiej dyskryminacji ze względu na narodowość (winni być tak samo traktowani na rynku pracy).
- Ale odmienne zasady niedyskryminacji dla zatrudnionych i prowadzących działalność na własny rachunek:
- - art. 48: Robotnicy: stosunek zatrudnienia za wynagrodzeniem: równość (bez względu na narodowość) dotycząca warunków zatrudnienia, wynagrodzenia i innych warunków pracy”.
- - Art. 52: Osoby prowadzące działalność na własny rachunek: prawo do zakładania przedsiębiorstw (agencji, oddziałów) za granicą, na takich samych zasadach , jakie obowiązują obywateli kraju, w którym przedsiębiorstwo zostało zarejestrowane”.

TR: zasady dotyczące niedyskryminacji:

- **Podstawowe zasady dotyczące niedyskryminacji:**
- 1. Sektory działalności: w zasadzie wszystkie z wyjątkiem zatrudnienia w sektorze publicznym i wykonywanie oficjalnych funkcji (art. 55): Trybunał: wąska interpretacja sektora publicznego i (zaangażowanie w działania władz publicznych).
- 2. Kraje członkowskie: nie ma potrzeby harmonizowania pła i innych świadczeń pomiędzy krajami;
- 3. Płeć: równa płaca za równą pracę (art. 119):

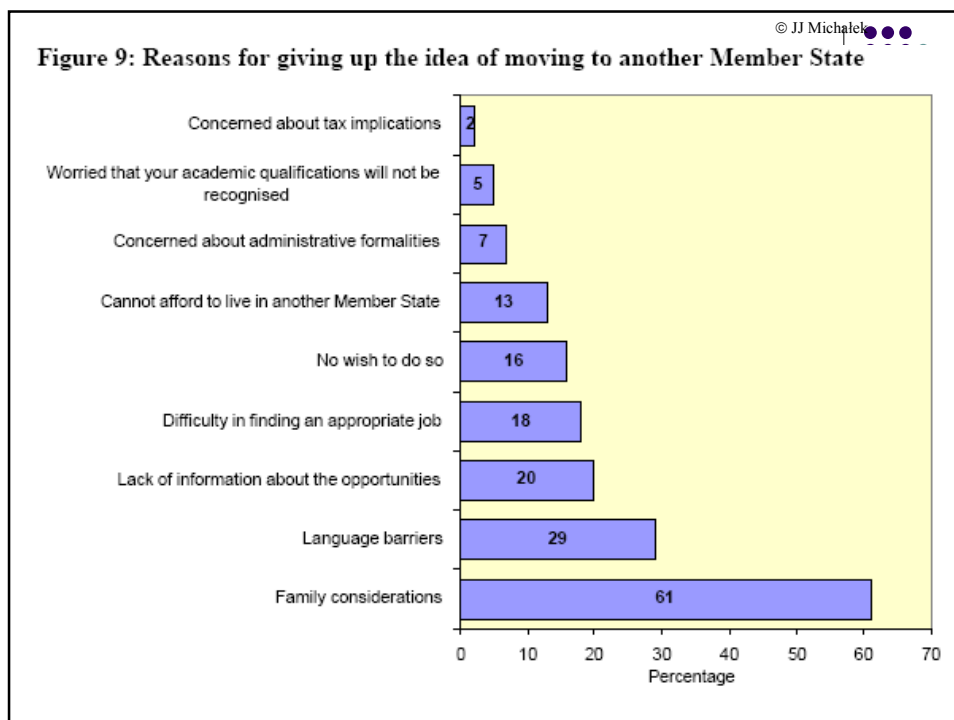
Interpretacje Traktatu Rzymskiego; cz. 1

- Ogólna stosowalność: dyskryminacja zabroniona również u prywatnych przedsiębiorców (przepis z 1968 r.);
- Prawo pierwszeństwa: kraje członkowskie muszą przekazywać innym krajom dane dotyczące wolnych miejsc pracy (1992: Europejski System Międzynarodowych Clearingu Wolnych Miejsc Pracy);
- Dostęp: eliminacja dyskryminacyjnych przepisów np. przyporządkowujących emigrantów do wyższych grup opodatkowania, wymagań kaucji pieniężnych, dobrej opinii, przyjęcie do stowarzyszeń profesjonalnych (i.t.d);
- Ubezpieczenia społeczne: zapobieganie dyskryminacji w zakresie wypłat zasiłków i zapobieganie wypłacie podwójnych opłat;

Interpretacje Traktatu Rzymskiego cz.2

- Przemieszczanie się i pozostawanie: prawo wjazdu i pobytu również dla rodziny pracowników
- Płatności i transakcje kapitałowe: możliwość repatriacji zysków i transferu wynagrodzeń;
- zawodowe: prawo do kształcenia ogólnego i zawodowego lub przekwalifikowania;
- Wzajemne uznawanie dyplomów: TR nie przewiduje współpracy w tej dziedzinie (dyrektywa z 85 r.): wysiłki w tym kierunku dotycząca szkolnictwa wyższego;
- Płace: nie ma żadnych wzmianek nt. kształtowania płac: → występują znaczne różnice: Traktat Unii i Rozdział Socjalny Traktatu z Maastricht: można prowadzić negocjacje między przedsiębiorstwem a jego załogą.

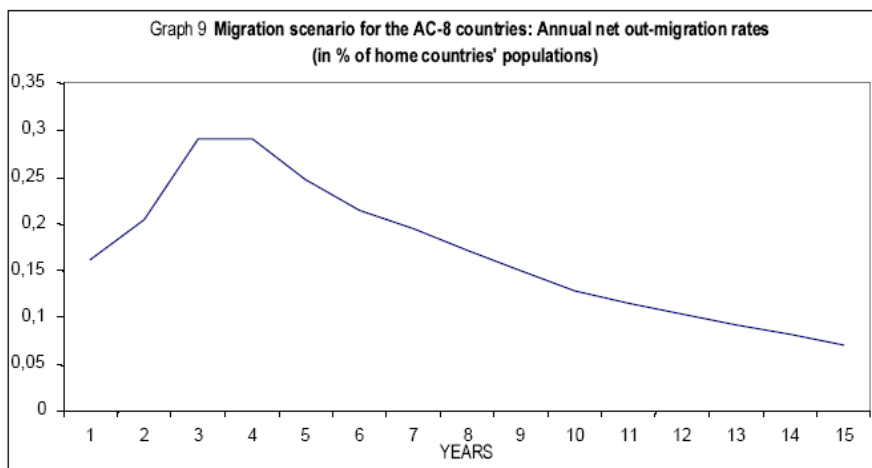
© JJ Michalek

Możliwe skutki migracji siły roboczej z krajów EŚW do obecnych krajów UE

- The cumulated net out-migration rate is calibrated to a value of 2,5 per cent of the AC-8's population over a period of 15 years. This is broadly consistent with a number of studies on migration potentials referring to survey results, econometric estimates and/or historical experience.
- Annual outflow rates are assumed to increase gradually due to "learning effects", reaching a peak after a period of 3-4 years, and to decline more or less in a linear way thereafter.
- Using available estimates for the sensitivity of migration propensities with respect to income gaps and unemployment gaps and taking into account the varying sizes of the agricultural sectors, out-migration rates are differentiated across the AC-8. However, for all countries a similar time profile of out-migration rates is applied. The resulting projection of the (weighted) average net out-migration rate for the AC-8 is shown in Graph 9.

Szacowane skutki migracji dla krajów EŚW

© JJ Michalek

Source: Commission services.

Stopy bezrobocia w krajach członkowskich

Table SA.17

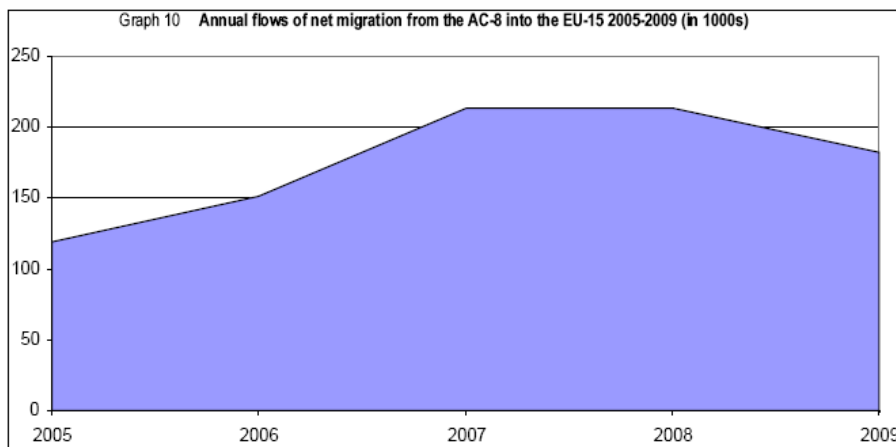
Unemployment rates (% share of labour force aged 15-64)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
EU-15	:	:	:	:	10.8	11.0	10.9	10.3	9.5	8.5	7.4
B	7.0	6.7	8.1	9.7	9.4	9.5	9.0	9.4	8.7	6.6	6.2
DK	9.2	9.2	10.9	8.1	7.0	6.9	5.4	5.1	5.2	4.5	4.2
D	5.3	6.4	7.7	8.8	8.2	8.9	9.9	9.9	8.9	8.0	7.8
EL	7.8	8.1	8.8	9.1	9.3	9.9	9.8	11.0	12.0	11.3	10.4
E	16.1	17.9	22.4	24.5	22.9	22.4	21.0	18.9	15.7	14.0	10.4
F	9.2	10.3	11.4	12.7	11.9	12.5	12.7	12.1	12.0	10.3	8.6
IRL	16.1	15.4	15.9	14.8	12.2	11.9	10.4	7.8	5.8	4.3	3.7
I	10.2	9.6	10.4	11.5	11.9	12.3	12.5	12.3	11.8	11.0	9.7
L	1.5	2.0	2.3	3.5	2.9	3.3	2.5	2.8	2.4	2.4	1.8
NL	7.3	5.6	6.3	7.2	7.2	6.5	5.6	4.4	3.6	2.7	2.1
A	:	:	:	:	4.4	5.3	5.2	5.5	4.7	4.7	4.0
P	4.1	4.1	5.5	7.0	7.4	7.7	6.9	4.9	4.9	4.1	4.1
FIN	:	:	:	:	17.2	15.7	15.1	13.3	11.8	11.2	10.4
S	:	:	:	:	8.2	9.7	10.5	9.1	7.7	5.5	4.8
UK	8.6	9.9	10.4	9.7	8.8	8.3	7.2	6.3	6.1	5.6	4.7

Source: Eurostat, Labour Force Survey (theme315/unempl/urgn).

Rozmiary bezwzględne możliwej migracji

© JJ Michalek

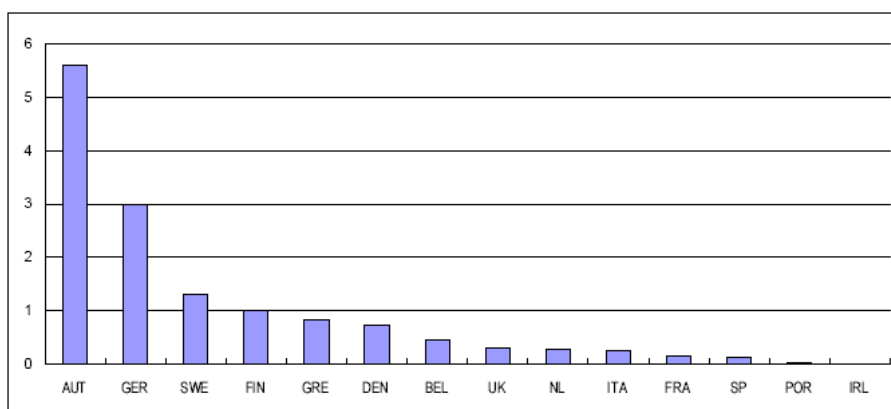
flows over the period 2005-09 are given in Graph 10. Source: Commission services.

Liczba migrantów z EŚW w dotychczasowych krajach Unii

© JJ Michalek

Graph 11: Residents from the AC-8 in the EU-15, 1998
Coefficients of relative importance

Source: Commission services.

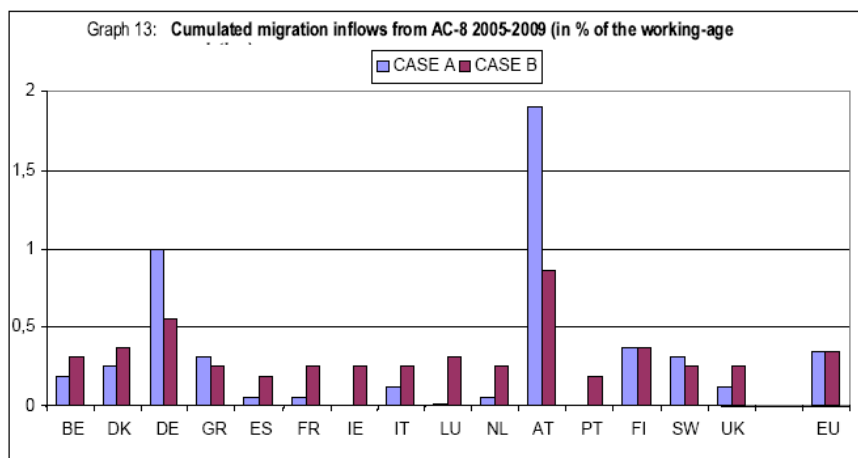

Dwa warianty dystrybucji siły roboczej z krajów EŚW

- A variant A assumes that cross-country migration destination patterns following enlargement will resemble the present distribution of residents from the AC-8 in the EU-15. Furthermore, the distribution pattern across destination countries is taken to be constant over the period under consideration.
- In a second variant B, a different assumption regarding the destination distribution of migration streams from the AC-8 into the EU-15 is entertained;
- it combines a fairly crude gravity approach, with demand pull approximated by the relative economic size of EU-15 countries measured in PPPs (with a weight of 2/3), and the current distribution of AC-8 residents across the EU (with weight 1/3).
- Basically, compared to Case A this variant has a distribution of migrants less concentrated on the destinations Germany and Austria, with a greater share taken by the larger EU-economies of the UK, France, Italy and Spain (see Graph 12).

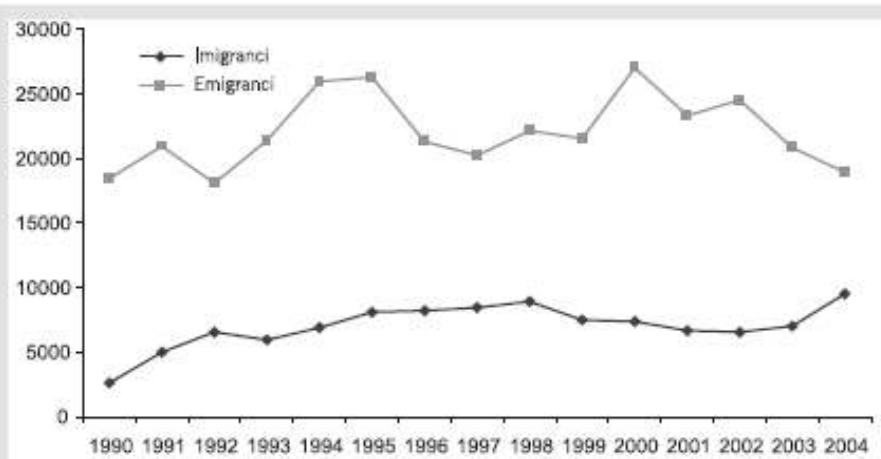
Znaczenie migracji dla dotychczasowych członków Unii

Source: Commission services.

Migracje zagraniczne

Rysunek 7.A.2.

Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały.

Źródło: Rocznik Statystyczny RP, GUS, Warszawa, różne lata.

Migracja z Polski (zasoby) wg. GUS-u

Destination	2002 (May)	End of 2004	End of 2006	End of 2007
Total	786	1000	1950	2270
European Union	451	750	1550	1860
Austria	11	15	34	39
Belgium	14	13	28	31
France	21	30	49	55
Germany	294	385	450	490
Ireland	2	15	120	200
Italy	39	59	85	87
Netherlands	10	23	55	98
Spain	14	26	44	80
Sweden	6	11	25	27
United Kingdom	24	150	580	690

Regiony pochodzenia migrantów z Polski

Regions of the highest (red), medium (white) and the lowest (blue) pre- and post-accession (combined) migration per 1,000 inhabitants, by group of destination countries

